

Call for Papers

Dansk pædagogisk Tidsskrift nr. 1/2027

Pædagogikken og den åndelige oprustning

Det sidste års tid har begrebet *åndelig oprustning* vundet frem i pædagogiske, politiske og kulturelle diskussioner. Begrebet blev introduceret til offentligheden af undervisningsminister Mattias Tesfaye, der i en tale og i opfølgende interviews understreger et behov for, at den igangværende militære oprustning bliver suppleret af en såkaldt ”åndelig oprustning” i skolen, der kan bidrage til at styrke danskernes kulturelle modstandskraft i form af et indre forsvarsværk i en verden under hastig forandring. Med sit begreb om åndelig oprustning plæderer Tesfaye for en styrkelse af den danske ”patriotisme”, det nationale fællesskab og individets ”fædrelandskærlighed”. En sådan åndelig oprustning vil, ifølge Tesfaye, kræve en opjustering af ”kulturfagene” og den ”klassiske dannelse” i skolen. Det kulturelle oprustningsbehov i skolen skal derfor, ifølge Tesfaye, også forstås som prioritering af en skoleopgave, der i mange år har stået i skyggen af ”konkurrencestatens” forventning om, at skolens primære opgave er at bidrage til, at eleverne kan træde ind på arbejdsmarkedet med viden og kompetencer, der kan gavne den nationale økonomi i den globale konkurrence. Således skal lærere, ifølge Tesfaye, ikke kun være ”formidlere og teknokrater”, men skal også fungere som ”åndsfyrster” i demokratiets og kulturens tjeneste (Bennike 2025).

Tesfayes politiske udspil har efterfølgende sat markante aftryk på den offentlige debat, hvor ikke kun skolen, men uddannelsessystemet bredere set, såvel som kulturlivet og kirkelivet er blevet hevet ind af forskellige politikere og meningsdannere som centrale bidragsydere til udviklingen af den ”indre forsvarslinje”.

Mens den ”åndelige oprustning” kan opfattes som én blandt flere dannelsesdiskurser i tilknytning til skolen og den bredere uddannelsesdebat (Wiedemann, under udgivelse), kan begrebet også opfattes som under udvikling, hvor indholdet endnu er til diskussion og tegner en – mere eller mindre åben – dagsorden, hvor andre diskursive regimer, som eksempelvis den religiøse, bidrager til begrebets fortolkning og begrebsbestemmelse (Iversen, under udgivelse). Udover ovennævnte udgivelser har forskere bidraget til forståelsen af den åndelige oprustning gennem blandt andet magasinet *Asterisk* (Asterisk, 2026) og DPU’s konference *Skolens rolle i demokratisk dannelse og åndelig oprustning*, der blev afholdt i 2025. Men en lang række spørgsmål rejser sig imidlertid i kølvandet på Tesfayes udspil og den efterfølgende offentlige diskussion om denne åndelige oprustning. For blot at nævne nogle få af disse kan her fremhæves; hvad kan og skal begrebet overhovedet betyde? Hvordan forstår vi indholdet af den åndelige oprustning? Hvilke udfordringer skal den åndelige oprustning besvare, og hvordan imødegås disse udfordringer bedst? Hvilke eksklusions- og inklusionsmekanismer ligger gemt i den åndelige oprustning?

Vi opfordrer således til bidrag, der kan være med til at begrebssætte og forstå åndelig oprustning som diskurs og praksis i uddannelses- og dannelsessammenhænge og som eksempelvis – men ikke udelukkende – kan behandle følgende eller beslægtede spørgsmål:

- Hvordan konstrueres og anvendes begrebet *åndelig oprustning* i pædagogiske, politiske og mediale kontekster? Hvilke historiske og aktuelle referencer aktiveres, og hvilke normer og værdier forhandles? Hvilke magtforhold og styringslogikker kommer til syne, når pædagogikken gives opgaven at ”ruste åndeligt”?
- Hvordan oversættes åndelig oprustning til konkrete pædagogiske handlinger og institutionelle initiativer? Hvilke aktører, metoder og materialer er centrale, og hvilke effekter har de?
- Hvordan kan øvrige pædagogiske dagsordener, praksisser og begreber meningsfuldt bidrage til den åndelige oprustning, eks. demokratisk dannelse og medborgerskabsundervisning?
- Hvordan forholder åndelig oprustning sig til andre pædagogiske begreber og samfundsmæssige tendenser, som eksempelvis resiliens, karakterdannelse, og den neoliberale dagsorden? Hvordan understøttes eller undermineres den åndelige oprustning af aktuelle reformudspil på uddannelsesområdet?
- Hvordan kan historiske og aktuelle kriser – fra pandemi til krig – kaste lys over, hvad der er på spil, når pædagogik og national sikkerhedspolitik gør fælles front? Hvilke risici og muligheder åbner dette samspil?
- Hvilke etiske, filosofiske, religionsfaglige eller samfundsmæssige dilemmaer rejser begrebet? Hvilke faldgruber er til stede, når pædagogikken gøres til et redskab for moralsk eller politisk mobilisering?

Udover artikler (max 40.000 tegn inkl. alt), kan det også være i form af kortere bidrag såsom essays (max 5000-8000 tegn). Se gerne skrivevejledningen på vores hjemmeside – dpt.dk - for yderligere information.

Deadlines

Abstracts (max 2400 tegn) sendes til temaredaktørerne senest d. 26. april. Der kan forventes svar på abstractet d. 15. maj. Første udkast til bidraget sendes til redaktionen senest d. 15. november. Herefter følger fagfællebedømmelse. Temanummeret forventes at udkomme i maj 2027. Orienter dig/jer i DpT's skrivevejledning her: <https://dpt.dk/skriv-i-dpt/> og brug DpT's skriveskabelon.

Temaredaktion

Simon Nørgaard Iversen (sniv@via.dk) og Tine Brøndum (tibr@kp.dk)

Referencer

Asterisk (2026). *Tema: Oprustning*, nr. 113, januar 2026. <https://dpu.au.dk/asterisk/find-alle-artikler/asterisk-113>

Bennike, Christian (2025). ”Åndelig oprustning” i Weekendavisen, sektion 1, side 1, 30. januar 2025.

Iversen, Simon Nørgaard (Accepteret, under udgivelse). ”Spiritual Armament in Times of Crisis and Uncertainty – Bildung, Security Interests, and Political Discourse in Denmark” in Wiksten, Susan (red.), *Education and Security: Global Learning for Sustainable Development*, Edward Elgar Publishing Ltd.

Wiedemann, Finn (Accepteret, under udgivelse). "Aktuelle dannelsesidealer i skole og uddannelse", *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*.